

WWW.INCRATING.PL

ANALIZA PORÓWNAWCZA DLA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

2 | ANALIZA PORÓWNAWCZA GMINY ŻUKOWO

ZAMAWIAJĄCY: Żukowo – gmina miejsko-wiejska

Analiza porównawcza została sporządzona na zamówienie gminy Żukowo. Zamawiający do analizy porównawczej wybrał następujące trzy gminy: Kartuzy, Pruszcz Gdański, Wejherowo.

Analiza porównawcza wykonana przez INC Rating Sp. z o.o. reprezentuje wyłącznie opinię agencji na temat ogólnej sytuacji finansów samorządu. Wszystkie analizy wykonane przez INC Rating Sp. z o.o. podlegają pewnym ograniczeniom, które zostały szczegółowo opisane na stronie internetowej agencji (www.incrating.pl). Prezentowana analiza została oparta o zagregowane dane historyczne oraz sprawozdania budżetowe JST za lata 2013 – 2Q2018.

KLUCZOWE WNIOSKI ANALIZY

Badany samorząd osiągnął wyniki wyraźnie lepsze niż samorządy z grupy porównawczej w takich wskaźnikach jak: koszt długu, nadwyżka operacyjna/dochody bieżące, środki operacyjne/dochody ogółem oraz podatki lokalne/dochody podatkowe ogółem.

Poddany badaniu samorząd osiągnął wyniki wyraźnie słabsze niż samorządy z grupy porównawczej w takich wskaźnikach jak: dochody majątkowe/wydatki majątkowe.

Wartości pozostałych wskaźników były zbliżone do wskaźników obliczonych dla grupy porównawczej.

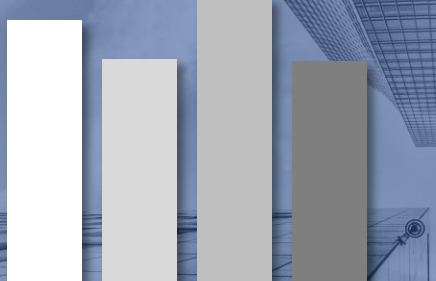
Na uwagę zasługują bardzo wysokie wartości wskaźników związanych z poziomem nadwyżki operacyjnej oraz środków operacyjnych, na tle innych porównywanych samorządów. Świadczy to o prowadzeniu przez gminę stabilnej i bezpiecznej polityki budżetowej.

PORÓWNANIE BUDŻETU I LICZBY MIESZKAŃCÓW

Budżet (mln)

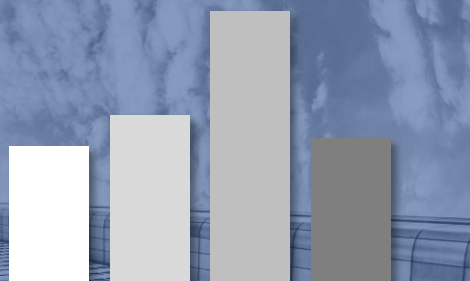
250,00
200,00
150,00
100,00
50,00
-

Mieszkańcy (tys.)

60
40
20
0

■ Żukowo - gmina miejsko-wiejska ■ Kartuzy - gmina miejsko-wiejska
■ Wejherowo - gmina miejska ■ Pruszcz Gdański - gmina miejska

■ Żukowo - gmina miejsko-wiejska ■ Kartuzy - gmina miejsko-wiejska
■ Wejherowo - gmina miejska ■ Pruszcz Gdański - gmina miejska

KOSZT DŁUGU (ODSETKI/ŚREDNI STAN DŁUGU)

1. **ŻUKOWO – GMINA MIEJSKO-WIEJSKA**

2. **PRUSZCZ GDAŃSKI – GMINA MIEJSKA**

3. **WEJHEROWO – GMINA MIEJSKA**

4. **KARTUZY – GMINA MIEJSKO-WIEJSKA**

Badany samorząd charakteryzuje się najniższą wartością opisywanego wskaźnika wśród samorządów z wybranej grupy porównawczej.

Koszt długu jest bardzo ważnym wskaźnikiem z dwóch powodów:

Wskazuje jaką część budżetu co roku pochłania obsługa już zaciągniętych kredytów (czysto finansowe koszty zaciągnięcia kredytów, niezawierające spłat rat kapitałowych). Pokazuje również w namacalny sposób koszt przyspieszenia inwestycji infrastrukturalnych, które zrealizowane zostały w przeszłości przy pomocy długu.

Koszt długu wskazuje także jakie zaufanie do samorządu mają banki i inne podmioty sektora finansowego. Jak wiadomo, koszt kredytu uzależniony jest między innymi od ryzyka, jakie ponosi bank. Choć jest on uzależniony od wielu czynników, jak na przykład okres, na jaki brane są kredyty, oczywiste jest, że samorząd stojący na skraju bankructwa, będzie miał droższe kredyty niż samorząd o wzorowej sytuacji finansowej.

NADWYŻKA OPERACYJNA/DOCHODY BIEŻĄCE

1. **ŻUKOWO – GMINA MIEJSKO-WIEJSKA**

2. **PRUSZCZ GDAŃSKI – GMINA MIEJSKA**

3. **WEJHEROWO – GMINA MIEJSKA**

4. **KARTUZY – GMINA MIEJSKO-WIEJSKA**

Badany samorząd charakteryzuje się najwyższą wartością opisywanego wskaźnika wśród samorządów z wybranej grupy porównawczej.

Każdy samorząd ponosi bieżące wydatki (wynagrodzenie pracowników, utrzymanie szkół, wydatki na pomoc społeczną itd.). Konstytucja RP gwarantuje także dochody bieżące, które powinny wystarczyć na pokrycie tych wydatków bieżących (głównie jest to udział w podatku PIT i CIT, a także wszelkie podatki i opłaty lokalne).

Nadwyżka operacyjna, jest to różnica między tymi bieżącymi dochodami i wydatkami – jest więc pulą pieniędzy, którą samorząd zaoszczędził dzięki rozsądnemu gospodarowaniu. To właśnie z tej puli finansowane są zwykle inwestycje infrastrukturalne. Wskaźnik nadwyżki operacyjnej do dochodów bieżących pokazuje jakie środki, w porównaniu do dochodów, samorząd może przeznaczyć na inwestycje poprawiające dobrobyt mieszkańców.

ŚRODKI OPERACYJNE/DOCHODY OGÓŁEM

1. **ŻUKOWO – GMINA MIEJSKO-WIEJSKA**

2. **PRUSZCZ GDAŃSKI – GMINA MIEJSKA**

3. **KARTUZY – GMINA MIEJSKO-WIEJSKA**

4. **WEJHEROWO – GMINA MIEJSKA**

Badany samorząd charakteryzuje się najwyższą wartością opisywanego wskaźnika wśród samorządów z wybranej grupy porównawczej.

ŚRODKI OPERACYJNE/DOCHODY OGÓŁEM

Jako środki operacyjne definiujemy opisaną wcześniej nadwyżkę operacyjną powiększoną o koszty obsługi długu (odsetki od kredytów zaciągniętych przez samorząd). Porównując ten wskaźnik ze wskaźnikiem nadwyżka operacyjna/dochody bieżące mamy ogląd jak wyglądałyby możliwości budowy nowych dróg, oczyszczalni ścieków czy kanalizacji, gdyby samorząd nie posiadał zadłużenia.

Warto jednak pamiętać o tym, że zaciągnięte kredyty zazwyczaj finansowały właśnie tego typu inwestycje.

DOCHODY WŁASNE/DOCHODY OGÓŁEM

1. PRUSZCZ GDAŃSKI – GMINA MIEJSKA

2. ŻUKOWO – GMINA MIEJSKO-WIEJSKA

3. WEJHEROWO – GMINA MIEJSKA

4. KARTUZY – GMINA MIEJSKO-WIEJSKA

Badany samorząd charakteryzuje się niemal najwyższą wartością opisywanego wskaźnika wśród samorządów z wybranej grupy porównawczej.

DOCHODY WŁASNE/DOCHODY OGÓŁEM

Dochody samorządu można także podzielić na te, które zostały uzyskane z zewnątrz (dotacje unijne, dotacje i subwencje z budżetu państwa itd.) oraz na dochody własne mające źródło w społeczności lokalnej.

Najważniejszymi dochodami własnymi są dochody podatkowe płacone przez mieszkańców podatki PIT i CIT, podatek od nieruchomości, rolny, leśny, od środków transportowych, czynności cywilno-prawnych oraz opłaty: skarbowe, targowe, miejscowe, uzdrowskowe, od posiadania psów oraz eksploatacyjna. Innym źródłem dochodów własnych są dochody ze sprzedaży, wynajmu lub dzierżawy majątku gminnego. Dochody własne są ważne, ponieważ nie są one tak mocno związane z tym co się dzieje poza samorządem. Jest to pula pieniędzy, którą zasila społeczność lokalna i z której ta społeczność może czerpać korzyści.

PODATKI LOKALNE/DOCHODY PODATKOWE OGÓŁEM

1. **ŻUKOWO – GMINA MIEJSKO-WIEJSKA**

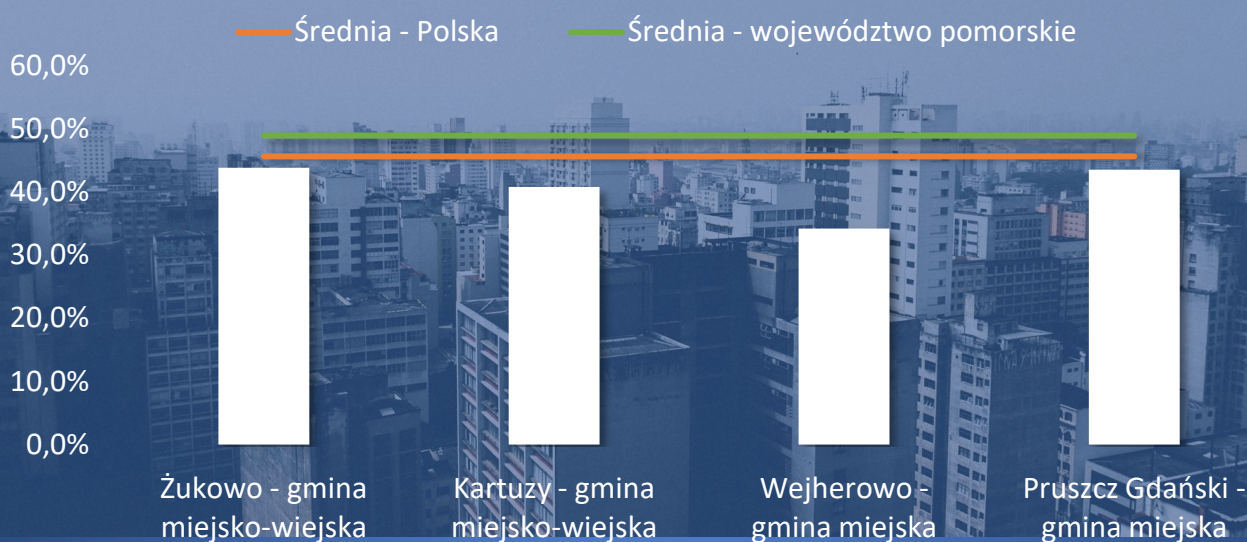
2. **PRUSZCZ GDAŃSKI – GMINA MIEJSKA**

3. **KARTUZY – GMINA MIEJSKO-WIEJSKA**

4. **WEJHEROWO – GMINA MIEJSKA**

Badany samorząd charakteryzuje się najwyższą wartością opisywanego wskaźnika wśród samorządów z wybranej grupy porównawczej.

PODATKI LOKALNE/DOCHODY PODATKOWE OGÓŁEM

Dochody podatkowe w samorządzie składają się z trzech podstawowych elementów:

- 1) Podatku dochodowego PIT płaconego przez mieszkańców samorządu (w części przysługującej samorządowi);
- 2) Podatku dochodowego CIT płaconego przez przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie samorządu (w części przysługującej danemu samorządowi);
- 3) Podatków lokalnych.

Biorąc pod uwagę prostotę z jaką można zmienić siedzibę firmy oraz adres zamieszkania, najistotniejszy pod względem planowania strategicznego w samorządzie, jest udział podatków lokalnych w dochodach z podatków.

NADWYŻKA OPERACYJNA/WYDATKI MAJĄTKOWE

1. KARTUZY – GMINA MIEJSKO-WIEJSKA

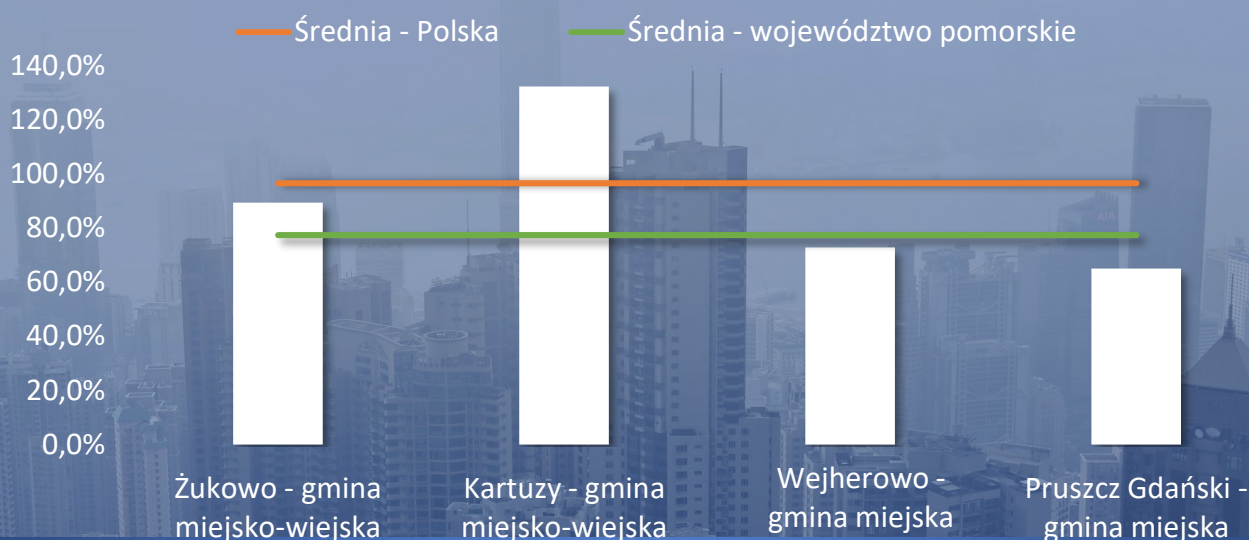
2. ŻUKOWO – GMINA MIEJSKO-WIEJSKA

3. WEJHEROWO – GMINA MIEJSKA

4. PRUSZCZ GDAŃSKI – GMINA MIEJSKA

Badany samorząd charakteryzuje się przeciętną wartością opisywanego wskaźnika wśród samorządów z wybranej grupy porównawczej.

NADWYŻKA OPERACYJNA/WYDATKI MAJĄTKOWE

Wydatki majątkowe są jedną z kategorii wpływających na ogólny dobrobyt mieszkańców w długim okresie. Z tego powodu istotne jest określenie źródeł ich finansowania. Powyższy wskaźnik opisuje jaką część wydatków majątkowych może zostać sfinansowana dzięki roztropnemu planowaniu wydatków bieżących (czyli opisanej wcześniej nadwyżce operacyjnej). Wysokie wartości tego wskaźnika oznaczają, że jednostka jest w stanie inwestować, nawet przy braku dochodów pochodzących z majątku i zaciągania dodatkowego zadłużenia. Samorządy o niskich wartościach wskaźnika prawdopodobnie będą zmuszone do dodatkowego zadłużania się lub wyprzedaży majątku, w celu zapewnienia odpowiednio wysokiego poziomu wydatków majątkowych.

DOCHODY MAJĄTKOWE/WYDATKI MAJĄTKOWE

1. PRUSZCZ GDAŃSKI – GMINA MIEJSKA

2. KARTUZY – GMINA MIEJSKO-WIEJSKA

3. WEJHEROWO – GMINA MIEJSKA

4. ŻUKOWO – GMINA MIEJSKO-WIEJSKA

Badany samorząd charakteryzuje się najniższą wartością opisywanego wskaźnika wśród samorządów z wybranej grupy porównawczej.

Dochody majątkowe stanowią pulę pieniędzy, jakie samorząd uzyskuje dzięki dzierżawie, najmowi lub sprzedaży posiadanego majątku (głównie budynków i gruntów). Do dochodów majątkowych zaliczają się również wszelkie dotacje na inwestycje. W przeciwieństwie do dochodów bieżących nie mają one na celu utrzymania bieżącej działalności gminy, tylko powinny zostać spożytkowane na cele poprawiające standard życia mieszkańców.

Wydatki majątkowe mogą być sfinansowane z trzech źródeł: z dochodów majątkowych, z nadwyżki operacyjnej lub z długu. Interpretacja powyższego wskaźnika powinna odbywać się więc w parze z opisanym wcześniej wskaźnikiem nadwyżka operacyjna/wydatki majątkowe. W sytuacji niskich wartości obu wskaźników, jednostka samorządu chcąc dokonywać wydatków majątkowych prawdopodobnie zmuszona będzie do pozyskania finansowania o charakterze dłużnym. Wysokie wartości omawianych wskaźników oznaczają, że jednostka ma zdolność do finansowania inwestycji z własnych środków.

OTRZYMANE TRANSFERY BIEŻĄCE/DOCHODY BIEŻĄCE

1. PRUSZCZ GDAŃSKI – GMINA MIEJSKA

2. ŻUKOWO – GMINA MIEJSKO-WIEJSKA

3. WEJHEROWO – GMINA MIEJSKA

4. KARTUZY – GMINA MIEJSKO-WIEJSKA

Badany samorząd charakteryzuje się umiarkowanie niską wartością opisywanego wskaźnika wśród samorządów z wybranej grupy porównawczej.

OTRZYMANE TRANSFERY BIEŻĄCE/DOCHODY BIEŻĄCE

— Średnia - Polska

— Średnia - województwo pomorskie

60,0%
50,0%
40,0%
30,0%
20,0%
10,0%
0,0%

Żukowo - gmina
miejsko-wiejska

Kartuzy - gmina
miejsko-wiejska

Wejherowo -
gmina miejska

Pruszcz Gdański -
gmina miejska

Transfery bieżące obejmują wszystkie subwencje i dotacje otrzymane przez samorząd na finansowanie dochodów bieżących. W większości samorządów najważniejsze pozycje w obrębie otrzymanych transferów bieżących stanowią subwencja oświatowa oraz środki na realizację programu „Rodzina 500+”. Wartość otrzymanych przez samorząd transferów jest w przeważającej części niezależna od jego władz. Oznacza to, że nie mają one znaczącego wpływu na kształtowanie się tej kategorii dochodów.

Wskaźnik ten opisuje stopień zależności samorządu od zewnętrznych źródeł finansowania zadań bieżących. Wysokie wartości wskaźnika oznaczają, że samorząd jest podatny na wpływ czynników zewnętrznych, np. zmianę prawa.

OBSŁUGA ZADŁUŻENIA BEZPOŚREDNIEGO/ŚRODKI OPERACYJNE

1. PRUSZCZ GDAŃSKI – GMINA MIEJSKA

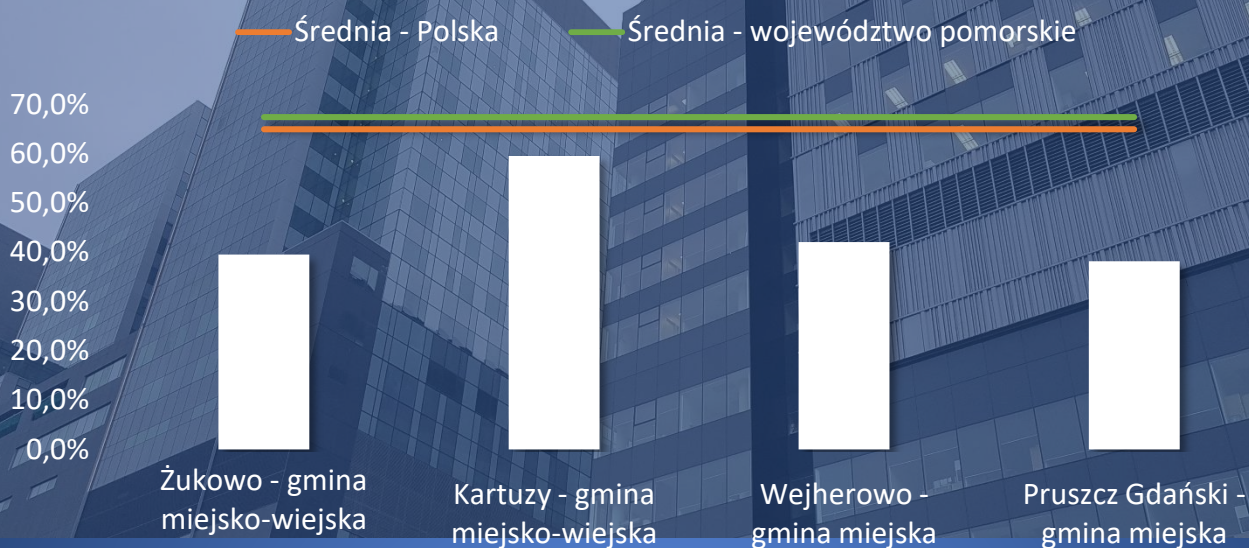
2. ŻUKOWO – GMINA MIEJSKO-WIEJSKA

3. WEJHEROWO – GMINA MIEJSKA

4. KARTUZY – GMINA MIEJSKO-WIEJSKA

Badany samorząd charakteryzuje się niemal najniższą wartością opisywanego wskaźnika wśród samorządów z wybranej grupy porównawczej.

OBSŁUGA ZADŁUŻENIA BEZPOŚREDNIEGO/ŚRODKI OPERACYJNE

Środki operacyjne, jako suma odsetek od kredytów oraz nadwyżki operacyjnej, stanowią pulę środków, jakie samorząd byłby w stanie przeznaczyć na inwestycje (po opłaceniu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania), gdyby nie posiadał żadnego zadłużenia.

Porównanie tej wartości z nakładami ponoszonymi na obsługę zadłużenia wskazuje, jak dużą część wypracowanych środków operacyjnych samorząd przeznacza na spłatę wcześniej zaciągniętego długu i odsetek. Wysokie wartości tego wskaźnika mogą oznaczać, że dług samorządu ma nieodpowiednią strukturę lub jest zbyt wysoki. Mogą również wskazywać na problemy samorządu z pozyskaniem finansowania dłużnego na korzystnych warunkach. Im większa jest wartość tego wskaźnika, tym większa szansa, że w przypadku niekorzystnych zmian na rynku długu, samorząd może mieć problemy z obsługą zadłużenia i może być zmuszony do jego restrukturyzacji.

WYDATKI NA WYNAGRODZENIA/(WYDATKI BIEŻĄCE – ODSETKI ZAPŁACONE)

1. WEJHEROWO – GMINA MIEJSKA

2. KARTUZY – GMINA MIEJSKO-WIEJSKA

3. ŻUKOWO – GMINA MIEJSKO-WIEJSKA

4. PRUSZCZ GDAŃSKI – GMINA MIEJSKA

Badany samorząd charakteryzuje się umiarkowanie wysoką wartością opisywanego wskaźnika wśród samorządów z wybranej grupy porównawczej.

WYDATKI NA WYNAGRODZENIA/(WYDATKI BIEŻĄCE – ODSETKI ZAPŁACONE)

Wydatki na wynagrodzenia są jedną z najbardziej sztywnych kategorii wydatków. Wynika to oczywiście z niewielkich możliwości ograniczania skali wynagrodzeń i ciągłej presji na ich wzrost. Z punktu widzenia analizy sytuacji budżetu, wysokie wartości tego wskaźnika sugerują brak elastyczności w zarządzaniu budżetem. Należy jednak zauważyć, że wydatki na wynagrodzenia w relacji do ogółu wydatków są zwykle większe w stosunkowo niewielkich samorządach. Porównywanie samorządów znacznie różniących się wielkością może więc być w tym miejscu szczególnie krzywdzące dla tych mniejszych. Warto również pamiętać, że w tej pozycji ujęte są nie tylko wynagrodzenia pracowników urzędu, ale także na przykład nauczycieli, pracowników pomocy społecznej czy osób odpowiedzialnych za sprzątnięcie i odśnieżanie ulic.

WWW.INCRATING.PL

INC | Rating

INC RATING SP. Z O.O.

INC Rating jest jedyną polską agencją ratingową specjalizującą się w ocenie Jednostek Samorządu Terytorialnego. Agencja posiada licencję Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych w Paryżu (ESMA), a jakość jej ratingów została potwierdzona przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego w Londynie (EBA).

INC RATING SP. Z O.O.

ul. Krasińskiego 16

60-830 Poznań

tel: 061 851 38 83

fax: 061 851 86 77

e-mail: office@incrating.pl

Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda,

VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego

KRS 0000535140 | NIP 781-19-02-148 | REGON 302860944

Kapitał zakładowy: 2.350.000 PLN

Kapitał wpłacony: 2.350.000 PLN